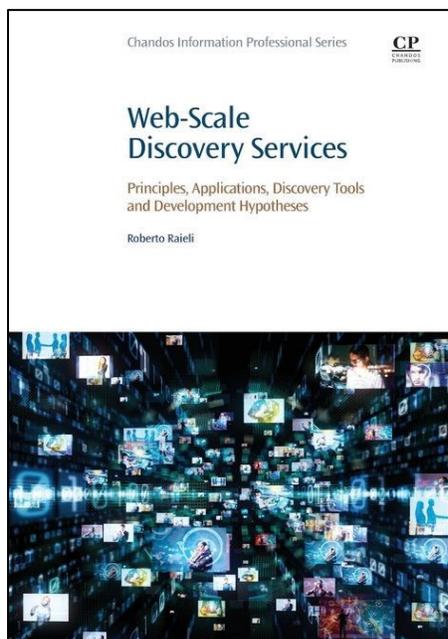

บทวิจารณ์หนังสือ

Raieli, R. (2022). *Web-scale discovery services: Principles, applications, discovery tools and development hypotheses*. Chandos Publishing.

ผู้เขียนบทวิจารณ์

อมรินทร์ ศรีสุวรรณ

นิติระดับปริญญาโท หลักสูตรศส.ม.สารสนเทศศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือเล่มนี้อธิบายความก้าวหน้าของบริการสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศแบบเว็บสเกล (Web-Scale Discovery Services: WSDS) ที่นำมาประยุกต์ใช้กับห้องสมุด โดยมีกรอบทฤษฎี แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานของการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงบทบาทของห้องสมุดสมัยใหม่ในยุคที่เทคโนโลยีด้านการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศขั้นสูงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อห้องสมุด รวมถึงกลยุทธ์ในการปรับตัวให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล

หนังสือเล่มนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก (บทที่ 1-3) นำเสนอวิวัฒนาการของห้องสมุดดิจิทัล และส่วนที่สอง (บทที่ 4-6) เน้นแนวโน้มของการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศขั้นสูง อาทิ เว็บเชิงความหมาย (Semantic Web) ระบบการค้นหาสารสนเทศ (Information Discovery System) เป็นต้น รวมถึงบทบาทของห้องสมุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเนื้อหาแต่ละบทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงการปรับตัวของห้องสมุดในยุคดิจิทัล ที่มุ่งเน้นการเป็นแหล่งให้บริการสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือและปลอดภัย มีการใช้ระบบ Online Public Access Catalog หรือระบบ OPAC และเครื่องมือสืบค้น (Discovery tools) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ควบคู่กับการส่งเสริมผู้ใช้ให้เกิดทักษะการรู้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ห้องสมุดยังคงต้องรักษาคุณค่าในการคัดสรรและจัดการความรู้ให้มีคุณภาพและยั่งยืน

บทที่ 2 กล่าวถึงการพัฒนาระบบสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดให้ทันสมัยและสอดคล้องกับรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศในยุคดิจิทัล อีกทั้งยังกล่าวถึงกระบวนการเปลี่ยนผ่านจากการใช้ระบบ OPAC มาสู่ Web-Scale Discovery Services (WSDS) ซึ่งเป็นระบบที่สามารถบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นระบบเดียว ทำให้การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศทำได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว

บทที่ 3 กล่าวถึงเครื่องมือและระบบสืบค้นสารสนเทศ Web-Scale Discovery Services (WSDS) โดยอธิบายองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ อินเทอร์เน็ตผู้ใช้ ดัชนีกลาง และการปรับระบบให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละห้องสมุด แต่ปัญหาที่พบคือ ระบบยังมีปัญหาเรื่องการแสดงผลที่ไม่เป็นระเบียบ ข้อมูลซ้ำซ้อน และความไม่สอดคล้องกันของเมทาดาตาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

บทที่ 4 นำเสนอการประยุกต์ใช้เว็บเชิงความหมาย (Semantic Web) และข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงกัน โดยอาศัยโมเดล IFLA LRM และ BIBFRAME ร่วมกับเทคโนโลยี RDF, SPARQL และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันในกลุ่ม GLAM (Galleries, Libraries, Archives, and Museums) อีกทั้งยังช่วยในการสืบค้นข้อมูลแบบเปิดสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5 นำเสนอความแตกต่างของกระบวนการค้นหาด้วย Information Retrieval ที่เน้นการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศที่แม่นยำจากแหล่งเฉพาะทาง โดยให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลและสารสนเทศ ในขณะที่ Information Discovery เน้นความครอบคลุมของข้อมูลและสารสนเทศ โดยใช้หลักการสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศจากหลายแหล่งผ่านอินเทอร์เน็ตเดี่ยว เช่น Web-Scale Discovery Services ที่แม้ระบบจะเป็นมิตรกับผู้ใช้ แต่อาจจะยังมีข้อจำกัดในด้านความถูกต้องของข้อมูลและสารสนเทศ

บทที่ 6 บทสรุป ถือเป็นบทสุดท้ายที่กล่าวว่า แม้ปัจจุบันจะมีเครื่องมือที่ทันสมัยอย่าง Google, Sci-Hub ที่ทำให้การเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศจำนวนมากเป็นไปได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว แต่ก็ยังไม่สามารถทดแทนบทบาทห้องสมุดในการจัดระเบียบและให้บริการสารสนเทศที่มีคุณภาพได้ ดังนั้น ห้องสมุดจึงยังคงมีหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ใช้ให้สามารถค้นคว้าข้อมูลและสารสนเทศที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศเพื่อให้ผู้ใช้นำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้งานได้อย่างมีวิจารณญาณ

หนังสือเล่มนี้ช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุดสมัยใหม่ ผู้เขียนได้จัดลำดับเนื้อหาโดยมีการแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยในแต่ละบททำให้

ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาแต่ละส่วนได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังมีการยกตัวอย่างประกอบด้วยรูปภาพในประเด็นสำคัญ ๆ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาและลักษณะของเครื่องมือสืบค้นต่าง ๆ ได้ชัดเจน หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสำหรับผู้บริหารห้องสมุด บรรณารักษ์ นักจดหมายเหตุ นักวิจัยและนักศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตลอดจนนักวิชาการที่สนใจด้านการพัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศ